

Demanem justícia

Els nostres soldats foren els primers en començar la lluita contra el feixisme.

Que no ho oblidin les grans democràcies; a Espanya encara hi ha el feixisme.

Les circumstàncies actuals reclamen la formació immediata d'un Govern català i, a l'entorn seu, en unió sagrada, tots els anti-feixistes catalans.

EDITORIAL

No, la guerra no ha acabat encara!

Han passat moltes coses: l'Alamanya, vençuda; el d'altre, vençut; la guerra, finalitzada; el general de Gaulle, el drama, doncs, ha acabat. I, no obstant, aquesta fi del drama no ha estat, a Europa, com era d'esperar, la fi del drama. A Europa regna una espesa atmosfera de veïl, de desencantament, i tot hom esguarda el demà amb inquietud, i això és lògic: les guerres, que destrueixen l'economia, porten com conseqüència la misèria.

Algú ha dit, en caure vençut el feixisme, que el món ja no quedava cap veïl, de feixisme. S'equivocava qui feia tal afirmació: queda Franco. Han mort els seus amos — sense l'ajuda dels quals no hauria vençut — Hitler, i Mussolini, i queda ell, el fatal de les mans brutes de sang, que, ament vol difondre, de democràcia, Franco, com tots els banquets, sempre ha estat molt amig de difondre's: i és per això que ha convertit el seu règim en una mascarada sinistra.

Doncs bé: vulguin no vulguin, mentre Franco regni a Espanya, la guerra no ha acabat ni s'ha acabat el feixisme. Qui no ho vulgui veure així, o bé es un imbòl o bé és un complice de la política que ha ensangonat Europa des de l'adveniment de Mussolini. Franco, omplint i l'altre dels dictadors, difundeix, com de Pétain — qui li lliura el President Companys — el feixisme, és el feixisme, és el crim. Mantindrà Franco en el poder, es negar els postulats en nom dels quals les nacions unides han lluitat contra la tirania. Mantindrà Franco en el poder, és un delict de lesa humanitat. Tenir-hi el més mínim tracte, és deshonrar-se.

No, la guerra no s'ha acabat encara, perquè fou Franco qui l'hi va donar. En les terres d'ibèria, encara estan sentint el foc de Franco. La guerra no s'acabarà fins que la República torni a ésser el règim legal del nostre poble. La guerra no s'acabarà fins que els governs de les nacions unides condemnin Franco, i el cord amb el poble espanyol, com el que és el cord amb el poble de la República. De fer justícia ja en ens anem a ocupar nosaltres, i nosaltres no ens anem a ocupar de Franco: perquè Franco, és precisament per bondat que cal fer una justícia implacable que serveixi

EL POBLE CATALÀ ACUSA

Orien oportu reproduir el text del telegrama enviat per aquesta direcció al Procurador general Morner:

« Le journal "El Poble Català", organe de la gauche républicaine de Catalogne, édité en France, accuse Philippe Pétain d'avoir livré à Franco, qui le fit fusiller, notre président Louis Companys, héros national et symbole de la Catalogne républicaine ».

Nous demandons que justice soit faite.

Pour le peuple catalan
Lluís Capdevila, Andreu Claret, Salvador Perarnau.

« L'alliberació nacional és inseparable de l'insurrecció nacional », ha dit el general de Gaulle.

Els catalans no ho oblidarem quan arribi l'hora de la llibertat de Catalunya.

NO ELS HI DONEM LA RAO

Des de la radio Nacional de Espanya, l'ex-redactor de « La Publicitat », Charles Sentis, avui a sou de Franco, deia que « els espanyols » reuges « a l'exili, es troben en la impossibilitat absoluta i total de poder mai unir-se ».

Sembla una consigna, veritat? I no poden pas queixar-se del bé que obrem nosaltres, enemics de Franco, les consignes de Franco.

ASE O BRETOL

« En la economia, en la cultura, en la difusió de la propietat y en la alegría colectiva, estos nueve años que van del 36 hasta hoy son los mejores de toda la historia moderna española y el signo cierto de las venturosas posibilidades de nuestra nación ante el porvenir ».

Això ho signa, a « La Vanguardia Española », un individu nomenat Eugenio Montes, de la Real Academia.

« El Poble Català », obra una subscripció per a començar, a Eugenio Montes, unes sàtires,

PARAULES D'UN TAL RIANO A RADIO NACIONAL DE ESPANA

« L'Espanya ha estat pacífica i neutral durant la guerra ». (Però ha ocupat Tànger i, tres dies abans de l'armistici, estava preparada per a, tal com Italia, enviar la França.) « Hom està un exemple. » (Si, un exemple que no cal seguir, un exemple al dictat de Hitler i Mussolini.)

« L'Espanya és la pau desitjada. » (Amb les presons plenes i els fusellaments a l'ordre del dia, i ravalant els soldats alemanys de l'Atlàntic, tal vegada perquè la pau fos més ràpida.)

Ja era hora!

Ja tenim un Govern de la República, un Govern de la República que, per dignitat, hauran de reconèixer els governs que es diuen democràtics.

Heus ací els noms dels seus components:

Josep Giral, president del Consell; Manuel Irujo, Oso rio i Gallardo, Jimenez de Asua, August Barcia, Ferran de los Rios, Alvar de Albornoz, Torres Campañya.

Hom diu que dels catalans hi figura Josep Terradellas. Després, alguns diaris han publicat la nova que no és Terradellas qui forma part del Govern, sino Nicolau d'Olivier. Segui com sigui ens plau que en aquest primer Govern de la República hi hagi un català.

Ara a treballar de ferm!

UNA OBRA DE LLUIS CAPDEVILLA

Ben aviat les « Editions Universelles » publicaran la producció francesa — signada per Constance Fennell i Charles Vayssé — de l'obra que el nostre director Lluís Capdevila ha consagrat a Beethoven.

LLEIALTAT

En el precís moment que em disposava a escriure aquest article, m'arriba la nova de la formació, a Mèxic, del govern republicà espanyol. Aquest esdeveniment no convia el seu sentit, que justament va lligat amb aquest fet.

D'ença de l'alliberació de França i fins a l'actualitat, el nostre país ha estat, quasi total, un país d'indiferència i de desinterès. Els republicans espanyols, els periodistes i els moviments alliberadors, reclamen l'establiment del l'antiquisme i el retorn immediat al règim moribund de la República que la « volucra » del nostre poble proclamava en el seu gloriós del 11 d'Abril del 1931.

Els caps dels països aliats permetien cada dia més clara la seva intenció de no voler saber res del « segon fracassat » al qual qualsevol, d'incomparable amb la nova estructura política mundial. Però, obrera aquest clam popular i les llicenciacions dels governs aliats, una veu unànime crida la unió de tots els republicans espanyols i la formació dels seus respectius governs.

Per a fer possible aquesta unió, que avui, a pesar de la formació del primer govern republicà a l'exili no és encara una realitat entre els partits i les masses, els feixistes, s'ha rebutat per a poder trobar coincidència d'opinió en tot allò que pogues facilitar la unitat de tots els que veritablement volen la destrucció del durador vestigi dictatorial i la restauració immediata de les llibertats catalanes i republicanes.

No vull fer esment avui de tot allò que hom podria dir en defensa de les actituds polítiques a seguir. Hem discutit ja — a l'« El Poble Català » — la unitat de la massa entre nosaltres, i mentre persistim cada un en les seves posicions atàlaguem l'assoliment de l'assoliment del triomf tan esperat.

Vençuts per les armes del feixisme internacional, ens veiem desposseïts de la nostra República dins la qual tenim camp obert totes les idees de llibertat. Vençuda l'opressió arribada a nosaltres, tenim indiscutiblement dret a la nostra República i a les nostres llibertats.

Possiblement hi ha hagut algunes precipitacions de part d'uns i altres en voler deixar qualsevol hauria d'esser el camí a seguir. Avui, però, un sol objectiu ens ha de guiar en la tasca immediata: l'alliberament de la Patria. És per aquest motiu que nosaltres som els primers en voler reconèixer aquesta imperiosa necessitat.

Enduts pel millor sentit de la lleialtat als ideals ens aixecarem decidits per a servir amb fervor

el sentiment esquerrà creient interpretar el sentiment de la massa del nostre país i del nostre poble.

Les necessitats polítiques de la nostra causa ens han fet comprendre la conveniència d'una rectificació i amb tal motiu hem decidit la dissolució del Consell Directiu de l'O. P. que ha venut creat per al reagrupament dels militants a França.

Aquest número d'« El Poble Català » és el darrer que apareix com òrgan de partit. Els propers setmanals impregnats del nostre sentiment ideològic i amb el nostre esperit que ha guiat la nostra tasca, de voler que el nostre país sigui l'exponent lleial i sincer dels postulats del nostre moviment, amb tot el nostre entusiasme, posant « El Poble Català » al servei de l'ideal d'E.R. de C.

Ara la paraula és als nostres amics de l'altre grup d'E.R. amb els quals hem estat desconnectats al llarg de tot aquest temps d'exili. Nosaltres estem enterament disposats a unir el nostre « sforç » amb la resta de militants del gran partit de la democràcia catalana, a amb tot i trobar-nos distants amb els que opinem diferentment, estem pleament disposats a que totes aquestes diferències siguin discutides en el si d'una sola organització.

Per algunes al·lusions que m'han estat fetes referents al procediment utilitzable que ens ha d'unificar, em permeto senyalar que, per a nosaltres, la unitat del partit ha d'esser tota amb totes les conseqüències de la lleialtat i aquesta ho pot ésser altra que el retorn a les velles posicions.

Aquí a l'exili, hem de reconèixer s'hagut fet d'ambdues parts moltes coses sense que a voltes ens tinguem en compte la voluntat de la gran massa de militants que restaven en terra catalana, i vulguem a no hem de reconèixer que totes aquestes qüestions s'han a Catalunya podran ésser plantejades i resoltes.

Per damunt de totes les peculiaritats de grups i de grups, cal tenir present que hi ha Catalunya i és per això que estem segurs que els amics que ens han acompanyat en el nostre grup en la lluita durant moments difícils sabran comprendre que és precisament per a Catalunya que hem de realitzar la unitat dels republicans catalans. I és per això que també estem segurs que els altres amics d'E. R. de C. sabran mirar amb lleialtat la nostra decisió.

No oblidem que els encerts i els desencerts d'uns i altres deuen ésser subordinats als nostres germans de Catalunya on tots junts, en un jorn proper, podrem treballar per la pàtria en realitat del nostre ideari i per l'empulso de la pàtria alliberada.

Andreu CLARET.

POMPEU FABRA

Professor "Honoris Causa" de Tolosa

Fa poc que el nostre gran patriarca Pompeu Fabra ha rebut l'homenatge meritori de la Facultat de Tolosa del Llenguatge nomenant-lo Professor « Honoris causa ».

Mestre Fabra, per als catalans, morix tots els humanistes del món. No sabem trobar una altra figura de les lletres catalanes actuals més preminent. És el gran constructor del nostre idioma. L'home que ha sacrificat gran part de la seva vida treballant la nostra espiritualitat. Les seves mans són, en certa manera, sagrades d'esporgar i polir el nostre arbre sagrat.

La llengua catalana era viva i pura però, desvallestada, desordenada, i els escriptors catalans es trobaven sempre davant la confusió caòtica. Mestre Fabra amb una paciència de benedictí, per a dir-ho vulgarment, ha anat analitzant i sospesant mot per mot la nostra llengua i ha creat les normes gairebé difinitives de la nostra gramàtica i ens ha ofert el diccionari ortogràfic català. Pompeu Fabra ha estudiat amb consciència la nostra llengua i la seva gramàtica ha restat encastada en ella. Per això la catalanitat de Mestre Fabra té un relleu tan accentuat. Conèix la soca, les rels, les branques i la sava ancestral de Catalunya perquè ha arribat fins al fons del fons del seu verb.

I el nostre Pompeu Fabra s'ens fa uns gran encara si pensem que amb tot i els seus anys — no us volem dir veu ni voldriem que ho fossiu mai, Mestre Fabra — amb tot i els seus anys ha suportat l'exili amb la modestia i la paciència de no importar quin refugi, i nosaltres, els catalans que estimem Pompeu Fabra com una cosa consubstancial nostra, estaven contents i tristes a la vegada de tenir Pompeu Fabra a l'exili perquè sabem que al costat nostre hi tenim, en certa manera, l'ànima catalana, però, ens dolia pensar que Catalunya restava sense ànima i privada de la seva llengua i sense l'alta figura de Pompeu Fabra.

Es per això que « El Poble Català » fa patent la joia que ha sentit veient homenatjat el nostre il·lustre gramàtic amb el nomenament de Professor « Honoris causa » de Tolosa i « El Poble Català » no solament relliga cordialment el nostre gran patriarca sinó que proposa, per a quien tornem a Catalunya, organitzar l'homenatge a l'exiliat català que creiem que podria ésser representat per la figura excel·lent del gran treballador, del gran amant de Catalunya i del gran intel·lectual Mestre Pompeu Fabra.

La Redacció.

TROS DE REM

Del llibre en preparació: « ARCA D'OR VELL »

Meravella sublim! Dintre de l'arca un tros de rem en porta la vida de la mar infinita i de la barcasó de lavi pescador.

D'aquell avi forçut, terrós de raça, com una penya cantelut, mirant, impruvis, l'onada que passa i el rem triomfal que l'ha vençut.

D'aquell avi tan brut, de sang marina, que com escut triomfal, duia la pipa i la barretina, amb la fidelitat de retornar alsorral.

D'aquell avi que duia al cos la marca de tots els vents huracans i a cops de rem menava endins la barca i esquinsava les boires i les tempestes.

I la barca llengera s'acostava saltant inquina sobre la vasta mar quan la mar devenia roja i blava sentint-se caure a sobre el cap allard.

I a l'endemà cercant nova fortuna sortia a sardinals duent el tap de sacro de la lluna enfonsat a les ones immortals.

D'aquell avi que és símbol de la raça menant la nau amb seny i cor ardit car Catalunya ha hagut de lluitar massa, damunt la mar del temps entenebrir.

Però li resta el rem, el rem de lavi que és oïa de treball i de combat que fereix com un glavi i esquina el ventre de la tempestat.

Però li resta el rem que és la fortuna i el tresor més sagrat dels tresors ancestrals: aquest esperit dels pescadors de lluna dels pares de la Patria, immortals.

Aquest esperit que tren el pit enfors sobre el pit de la mar, donant el pit, i viu sempre a la vora de l'onada que salta cap a l'infinit.

Oh tros de rem, raig fi de marinada que vens de mar endins de l'antigor i has ajudat la vela ja causada i has saltat els esculls amb més braó.

Oh rem sagrat que has dominat la Parca i has esquinat els horitzons marins i dintre l'arca d'or vell guia la barca de Catalunya pels millors camins.

Salvador PERARNAU.

A CASA D'HITLER, EL PROTECTOR DE FRANCO

Aquest fotograbat és una provaefact de les bàrbares tortures que han sofert els deportats als camps de la mort hitlerians. « El Poble Català » saluda atots els catalans, i els altres germans de terres ibèriques, rescatats d'aquesta il·luc sinistres ideplora amb profunda tristesa els que hi han restat per a sempre.

« Catalans: El meu cor i el meu pensament estan amb vosaltres. Treballem tots per la unió i tinguem confiança en la nuestra Catalunya ».

Pau CASALS.

(Paraules pronunciades en finalitzar el seu concert a l'estudi de la B. B. C. de Londres).